

Betydning av lesing – fra barnehage til universitet

Thomas Nordahl

25.04.17

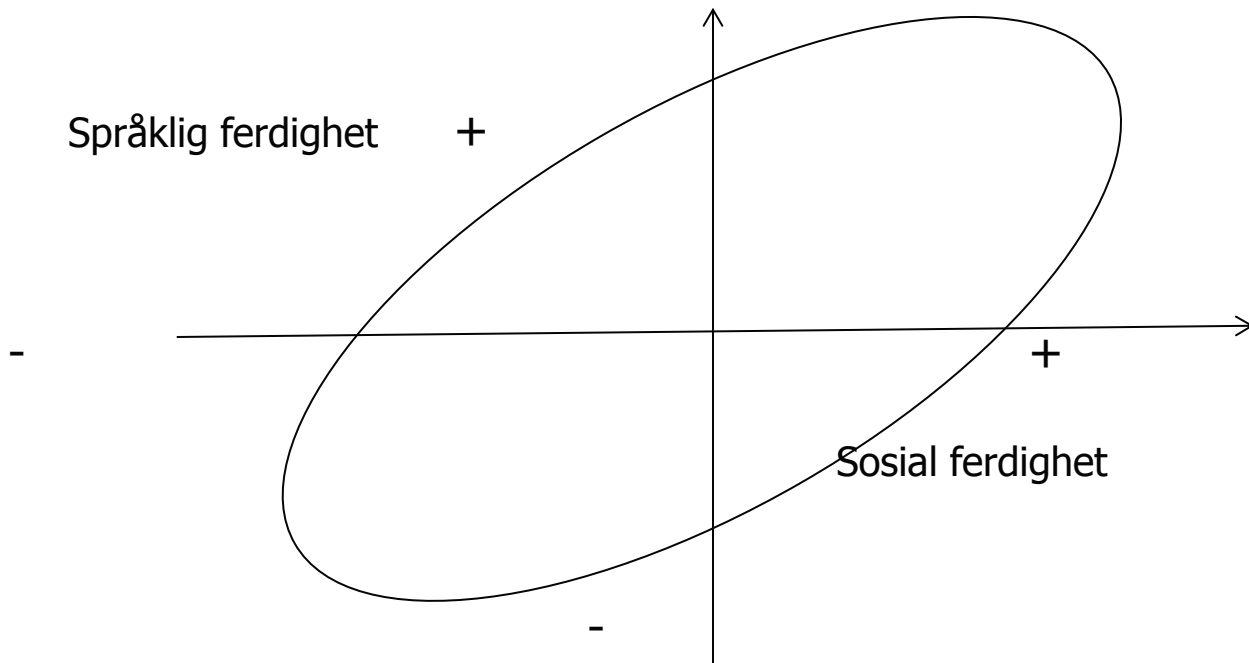
Starter utfordringene i barnehagen?

If the race is halfway run even before children begin school, then we clearly need to examine what happens in the earliest years (Edward Melhuish, 2013)

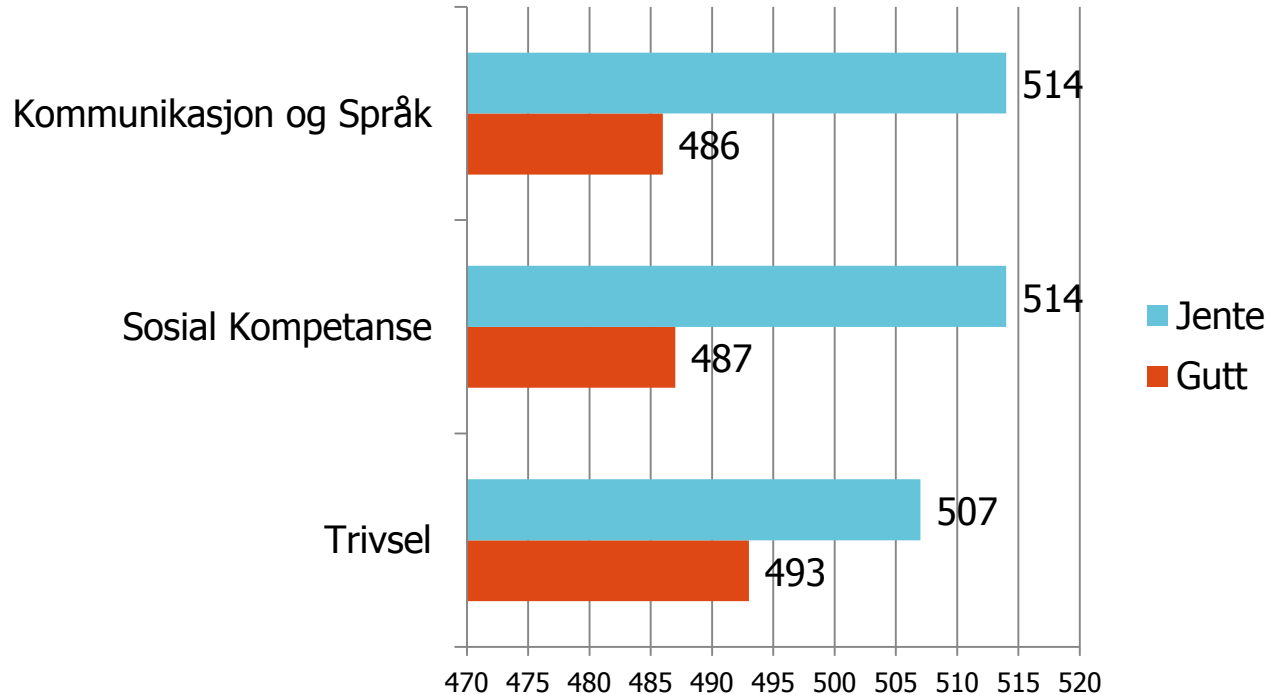
Språklige ferdigheter og senere skolefaglige prestasjoner

- Melby og Lervåg (2013) viser at de dyktigste fireåringene forstår tre ganger så mange ord og begreper som de svakeste.
- Når de samme barna vurderes tre år senere har det ikke skjedd noen reduksjon i forskjellene i språkferdigheter.
- Forskjellene ser ut til å vedvare gjennom grunnskolen knyttet skolefag.
- Hattie (2012) uttrykker at om du ikke har løst lesekode til du er åtte år så blir du ingen funksjonell leser.

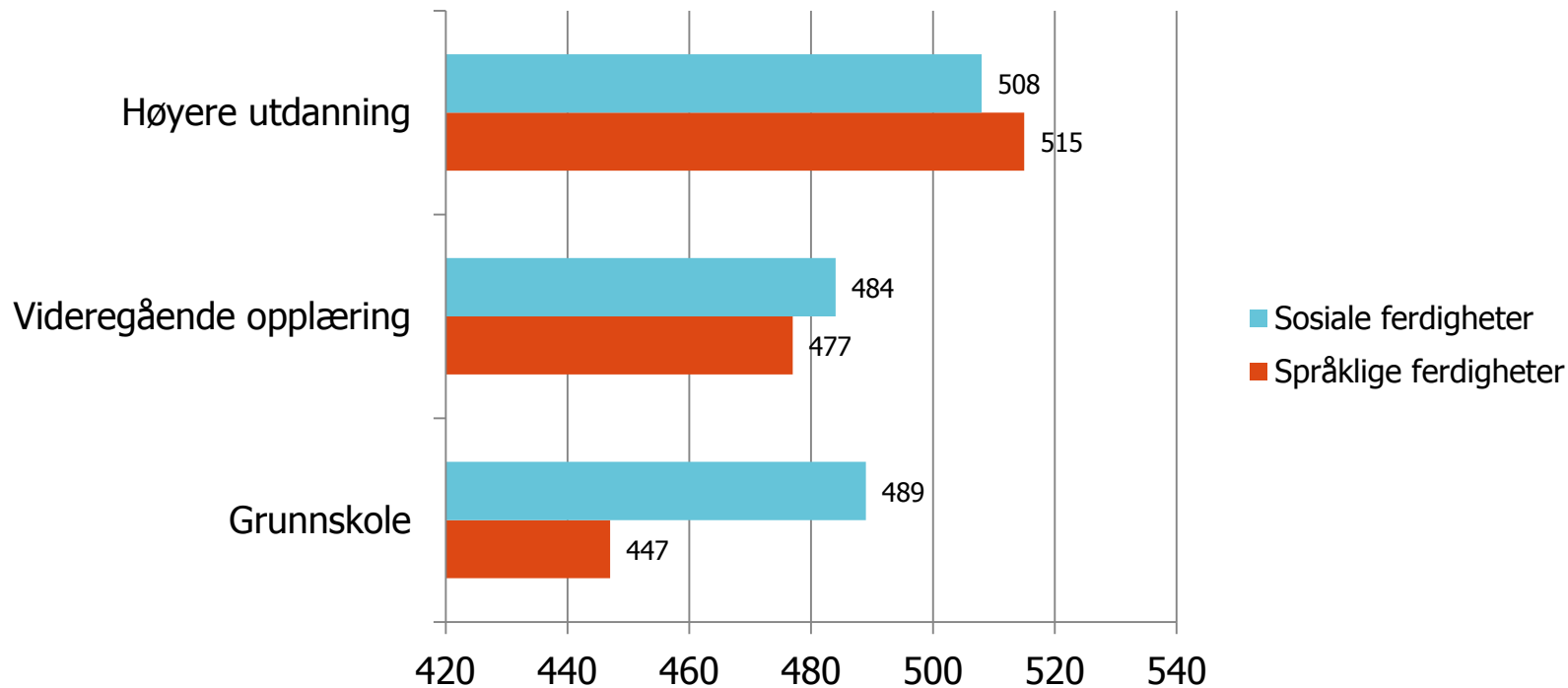
Sammenheng sosiale og språklige ferdigheter

Forskjeller mellom gutter og jenter

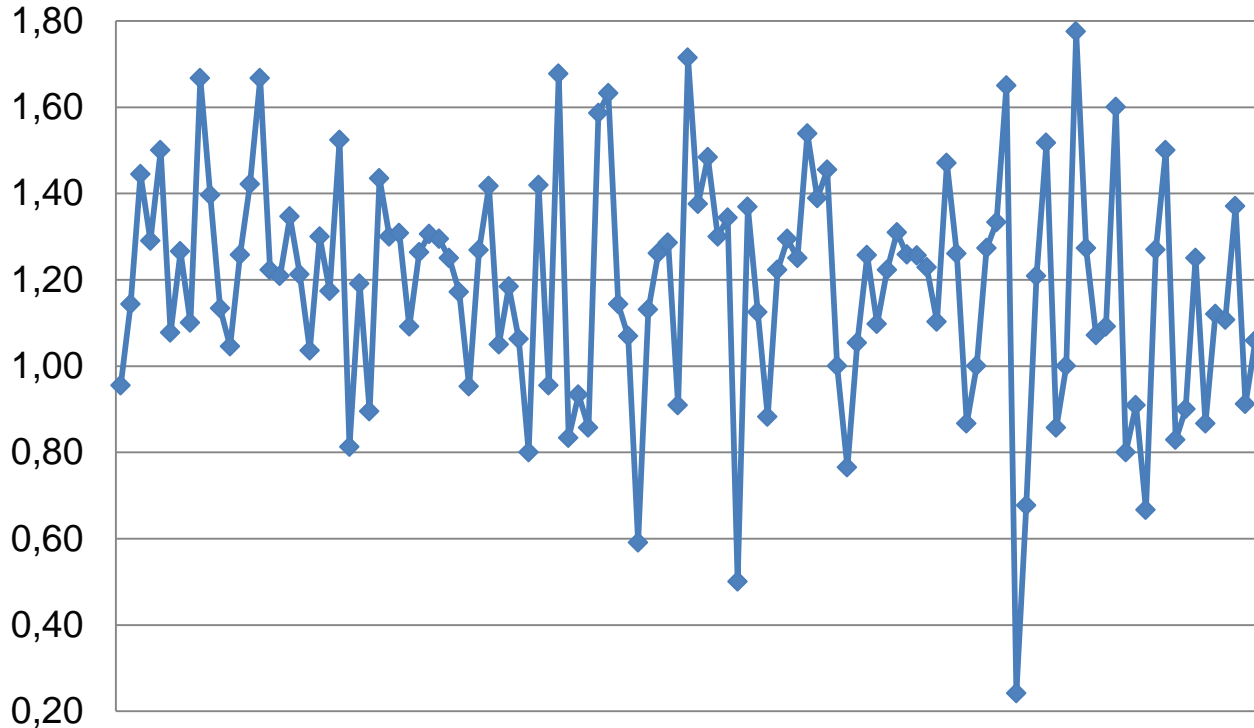
Mors utdanningsnivå og barns kompetanse

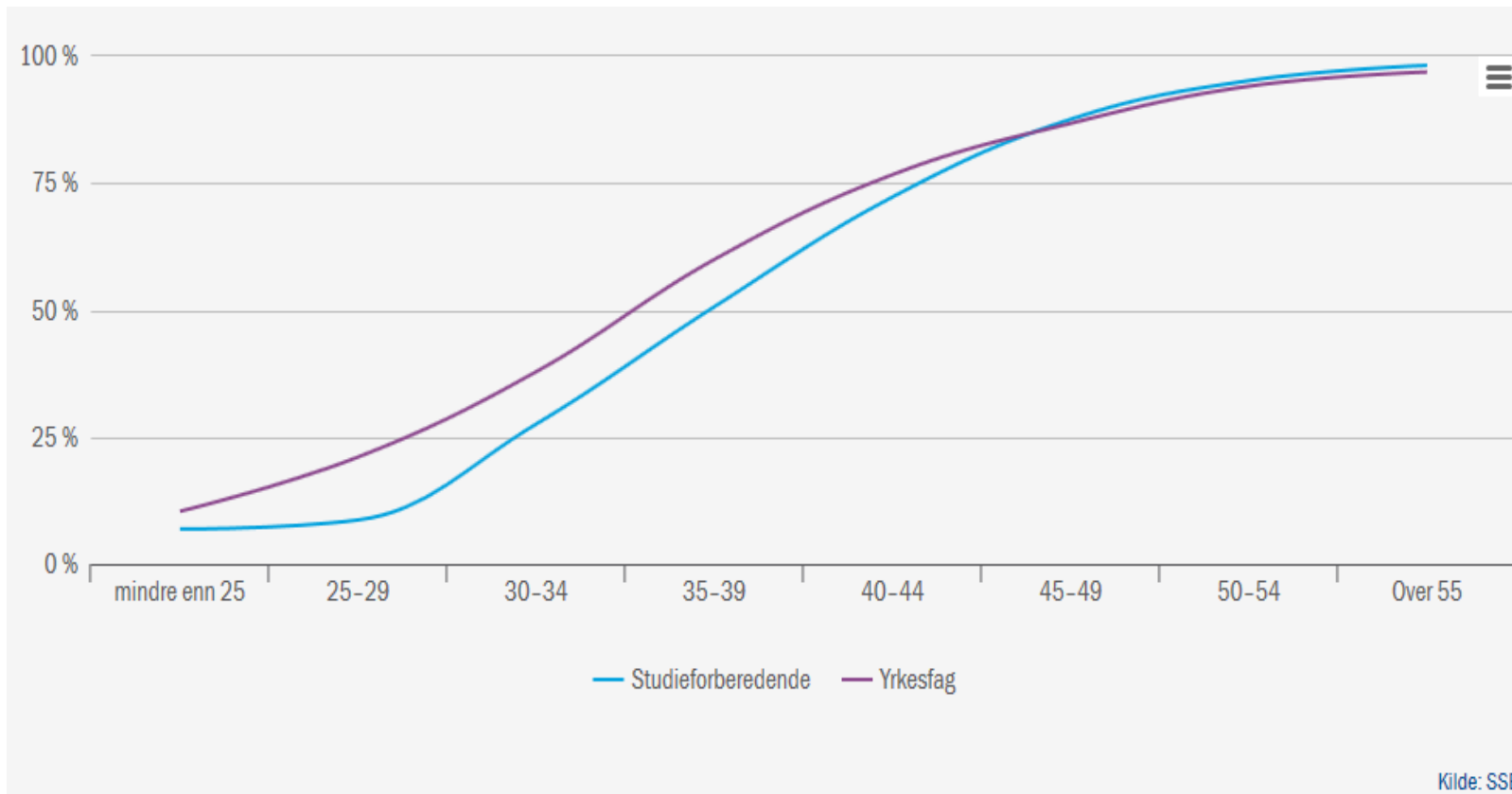
En barnehage med gjennomsnittlig kvalitet bidrar ikke til sosial utjevning

(Thomsen, 2016)

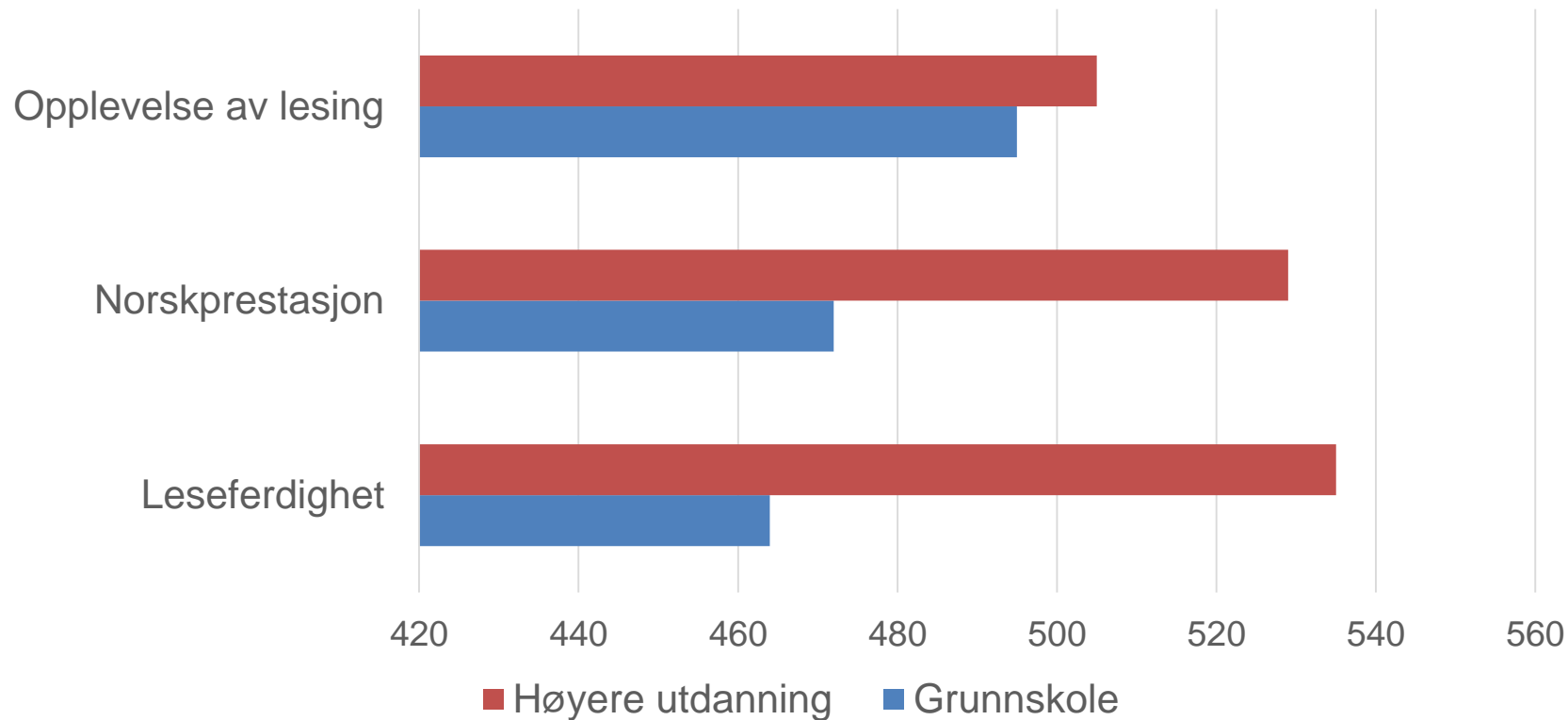
Barns gjenkjennelse av bokstaver – forskjeller mellom barnehager

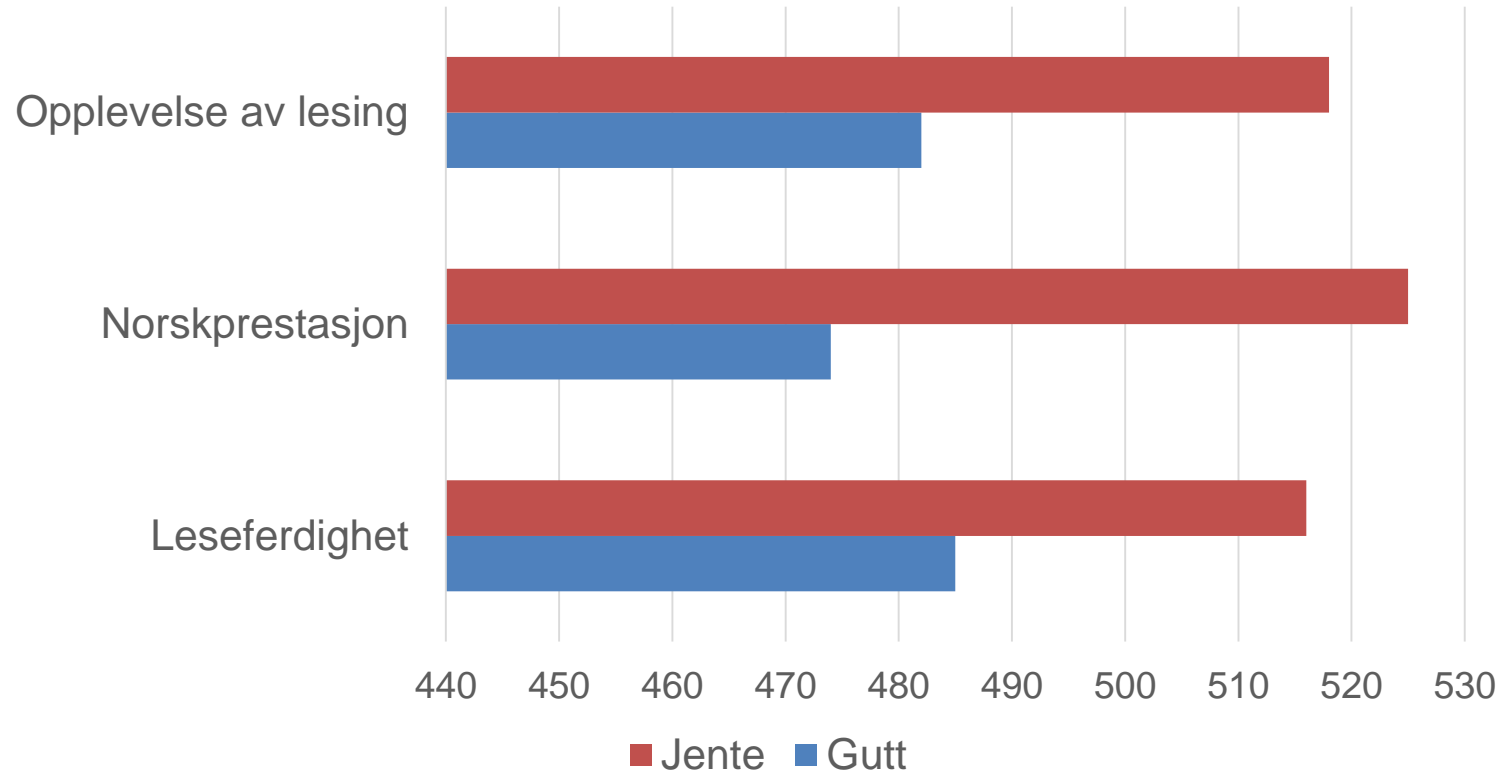
Grunnskolepoeng og gjennomføring i videregående opplæring

Foreldres utdanningsnivå

Kjønnforskjeller

Andel av 24-åringe på trygde- og stønadsordninger

	Fullført og bestått vgo	Ikke fullført vgo
Sum	2,8 %	20,5 %

Korrelasjoner - leseferdigheter

	Forventing om mestring	Sosial kompetanse	Arbeidsinnsats/motivasjon-	Prestasjon i matematikk	Prestasjon i engelsk
Leseferdigheter	,20	,48	,54	,66	,74

Kartleggingsprøve i regning

- I et forskningsprosjekt har vi gjennomført en kartleggingsprøve i regning og en kartleggingsprøve i lesing for alle elever. I tillegg har vi mye informasjon om elevene, undervisningen, læringsmiljøet o.l. (ca 250 variabler).
- Den faktoren som i størst grad forklarer elevenes resultater på kartleggingsprøven i regning er resultatet på kartleggingsprøven i lesing

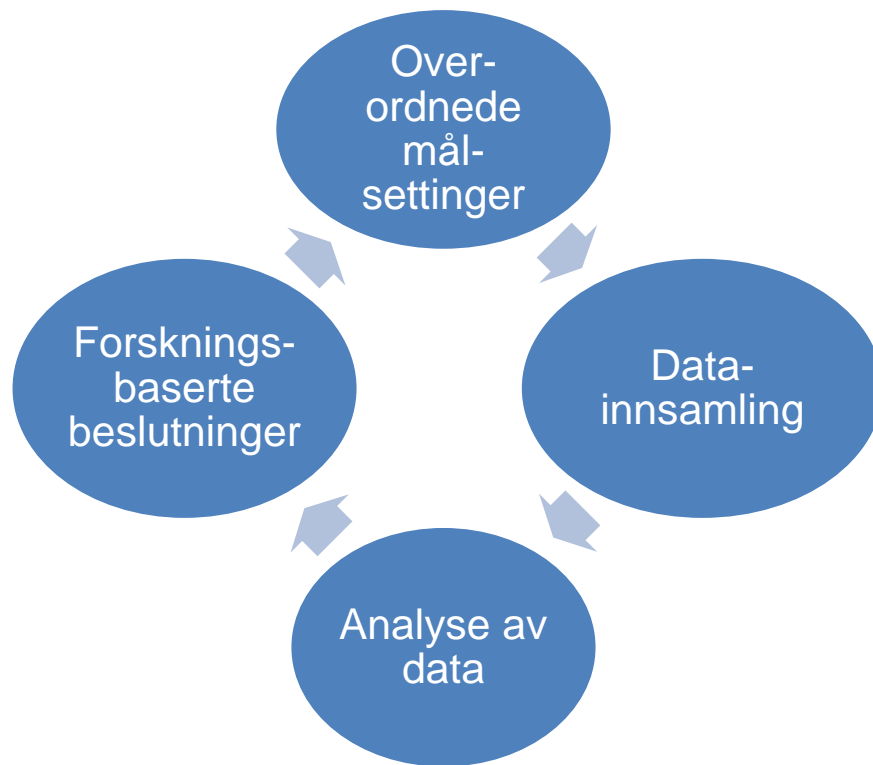
Elevenes oppfattelse av lesing

- 10 % av elevene fra 1 – 4 trinn liker ikke å lese
- 30,5 % av elevene fra 5. – 10 trinn liker ikke å lese

Høyere utdanning i Hedmark

- Kun 24,5 % av befolkningen i Hedmark har høyere utdanning. Gjennomsnitt i Norge er 32,9 %.
- Ca 65 % av de med høyere utdanning i Hedmark er kvinner.
- Norge er et kunnskapssamfunn og betydningen av høyere utdanning vil bli stadig større.

Bruk av data

Bruk av data

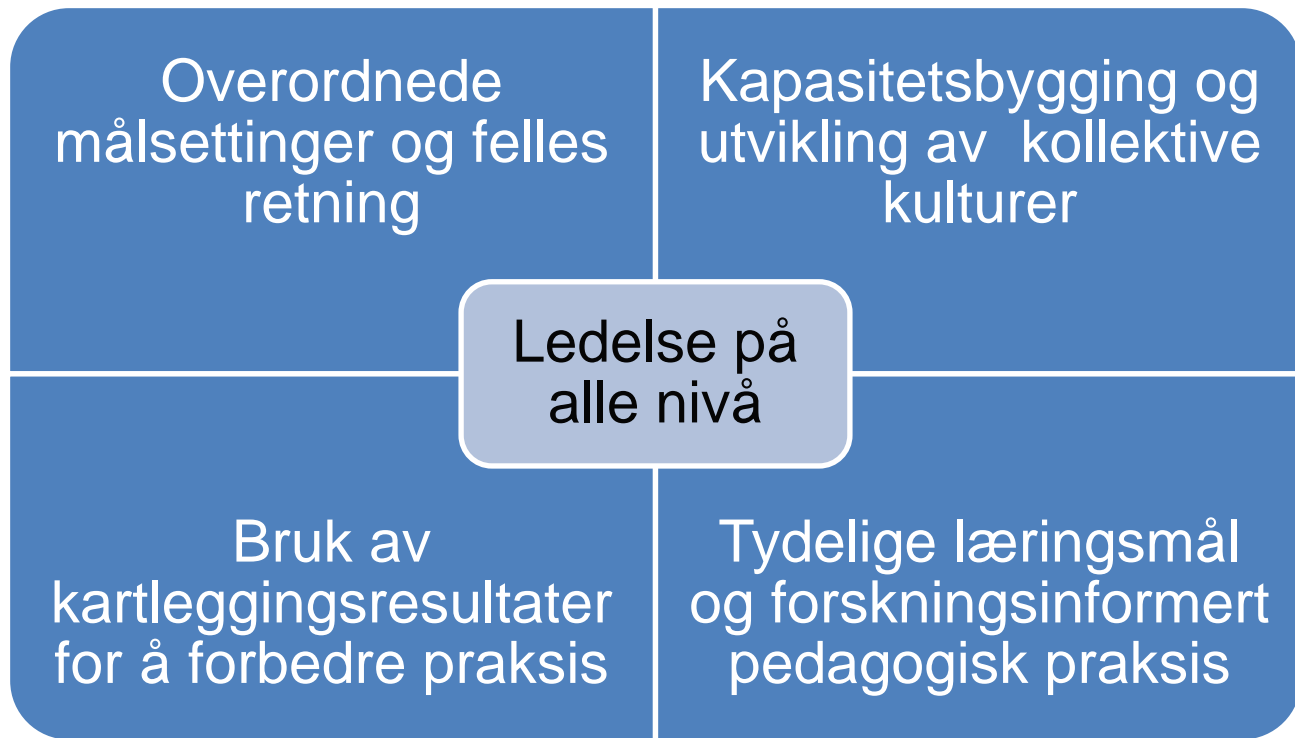
- Dette innebærer at beslutningstakere og profesjonene må utvikle dataliteracy:
 - *Kunnskap om ulike typer av data og evne til å omsette data til forbedret pedagogisk praksis.*
- I dag eksisterer det mye gode data som nasjonale prøver, elevundersøkelsen, skolebidragsindikatoren o.l.. Dette bør brukes for å forbedre praksis i skolen.
- Data i dag bør være ny praksis i morgen

Framgang i læring

Prestasjon	God prestasjon Lav framgang	God prestasjon God framgang
	Lav prestasjon Lav framgang	Lav prestasjon God framgang

0,4 sta.
Framgang i læring

Koherens i forbedringsarbeid

Forventing om mestring

Den oppfattede kapasiteten til læring eller utførelse av handlinger.

Teori er knyttet til to modeller:

1. En ferdig forståelse av egen kapasitet (smart eller mindre smart), en tro på at intelligens er stabilt og uforanderlig.
2. En vekstforståelse av egen kapasitet. Min kapasitet er mest avhengig av egen innsats. Intelligens eller smartness er ikke stabil.

Pedagogiske konsekvenser

- Vær forsiktig med konstant å fortelle barn og unge hvor smarte og flinke de er
- Alle trenger autentiske mestringsopplevelser
- Synliggjør framgang for de som skal lære
- Gi tydelig verbal tilbakemelding på arbeidsinnsats og læringsstrategier
- Den voksne må formidle tydelige og spesifikke forventninger om mestring – ”jeg tror du klarer dette”
- Det må være lov å gjøre feil.

Mestring av og interesse for lesing

- Leseferdigheter dreier seg blant annet om å utvikle gode lesestrategier og mye mengdetrening
- Barn og unge må tilbys noe som vekker interesse for lesing. Viktig i forhold til gutter, barn av foreldre med lavt utdanningsnivå, minoritetsspråklige.
- Lesing og ny informasjonsteknologi. Lesing på skjerm, nettbrett, VR-teknologi. Dette gir nye muligheter, men også utfordringer